

ARTICLE INFO

Received: 25th October 2022
Accepted: 03rd November 2022
Online: 05th November 2022

KEY WORDS

Uyg'unlashtirish, jinoyatchilik, noqonuniy, xalqaro hamkorlik, bojxona hamjamiyati, g'ayriqonuniy, memorandum.

O'zbekiston 1992-yil 28-iyulda Jahon bojxona tashkilotining faol a'zosiga aylandi va muntazam ravishda tashkilotning yillik anjumanlarida mamlakatimiz vakillari samarali ishtirok etib kelmoqdalar. Dunyoning 179 davlatini o'zida birlashtirgan mazkur tashkilot dunyo hhamjamiyati tomonidan "Xalqaro bojxona tajribasi markazi" deb e'tirof etiladi. Bojxona xizmatini jahon standartlariga yaqinlashtirish maqsadida mamlakatimiz xalqaro bojxona amaliyotlari bilan bog'liq 15 dan ortiq xalqaro konvensiyalarga a'zo bo'lgan Mamlakatimiz Jahon bojxona tashkiloti ishida faol ishtirok etyapti. O'zbekistonning 1995-yilda Siyosiy komissiya a'zosi etib, 2001-yilda esa Moliya qo'mitasi tarkibiga saylanishi ham mamlakatimiz xalqaro bojxona hamjamiyati tomonidan munosib e'tirof etilganidan dalolat beradi. Ushbu ko'p yillik hamkorlik respublikamiz huquqiy bazasini xalqaro konvensiyalar va bojxona ishining boshqa xalqaro me'yorlariga yaqinlashtirishga imkon berdi. Bojxona

O'ZBEKISTONDA XALQARO ALOQALAR

Ne'matov Yusufbek Rustam o'g'li

Toshkent davlat yuridik universiteti talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7294524>

ABSTRACT

Mustaqil O'zbekistonning xalqaro aloqalari tobora rivojlanib borar ekan, bu esa eng birinchi galda bojxona faoliyati zamon talablariga javob bera oladigan darajada mukammal yo'lga qo'yilishini talab etadi. Ayniqsa, turli xalqaro shartnomalardagi bojxona ishlariga oid bandlarning O'zbekistonda sifatli va o'z vaqtida bajarib borilishini ta'minlash juda ham muhim.

sohasidagi qonunchiligimiz umumqabul qilingan xalqaro standartlar, me'yorlar va amaliyot bilan birxillashtirish hamda uyg'unlashtirish yo'nalishida rivojlanmoqda, bu esa respublika bojxona siyosati yutuqlarini mamlakatda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlarning muhim dalili deb e'tirof etishni ta'minlaydi.

Bojxona taomillarini soddalashtirish va uyg'unlashtirish to'g'risida xalqaro konvensiyaning (Kioto konvensiyasi) 1999-yil iyunda ma'qullangan yangi versiyasi JBTning eng katta va muhim yutug'iga aylandi. Kengashning 2005-yildagi sessiyalarida Xavfsizlik va jahonda savdoni yengillashtirishning hadli standartlari qabul qilinishi ham xalqaro bojxona hamjamiyati uchun muhim voqea bo'ldi. Davlat bojxona qo'mitasining xalqaro bojxona hamkorligi faqatgina Jahon bojxona tashkiloti bilan kifoyalanmaydi. Respublikamiz bojxona organlari boshqa yirik xalqaro tashkilotlarning ham bojxona ishiga doir dastur va loyihalarida ham faol ishtirok etib kelmoqda. Jumladan, BMTning

Giyohvand moddalar va jinoyatchilik boshqarmasining giyohvand moddalarning noqonuniy aylanuviga qarshi kurashish bo'yicha tajriba almashishga doir xalqaro tadbirlarida, Shanxay hamkorlik tashkilotining Bojxona hamkorligi bo'yicha maxsus ishchi guruhi yig'ilishlarida, MDH Bojxona xizmatlari rahbarlarining kengashi majlislari, Osiyo taraqqiyot bankining Markaziy Osiyo mintaqaviy iqtisodiy hamkorligi dasturi, Yaponiyaning JICA va Koreyaning KOIKA xalqaro hamkorlik bo'yicha tashkilotlari o'quv kurslarida faol ishtirok etib kelinmoqda.

Istiqlol yillarida MDHga a'zo davlatlarning bojxona xizmatlari o'rtasida bojxona hamkorligining huquqiy asoslari va yo'nalishlarini o'zida qamrab olgan 100 dan ortiq hukumatlararo va idoralararo Bitimlar imzolandi. So'nggi 20 yil mobaynida esa mazkur Bitimlar imzolangan davlatlar vakillari bilan 100 dan ortiq ikki tomonlama ishchi uchrashuvlar tashkil etildi. Mazkur oliy darajada o'tkazilgan uchrashuvlarning samarasi o'laroq Toshkentda o'tkazilgan bir qator tadbirlarni misol keltirishimiz mumkin:

- 1997-yilda Jahon bojxona tashkiloti Bosh kotibi Jeyms Shaver ishtirokida Markaziy Osiyo davlatlari bojxona xizmatlari rahbarlari bilan o'tkazilgan mintaqaviy uchrashuv;

- 2002-yilda Jahon bojxona tashkiloti Bosh kotibi Mishel Dane ishtirokida "Buyuk ipak yo'li davlatlarida giyohvand moddalarning g'ayriqonuniy aylanishiga qarshi kurashish" mavzusida xalqaro konferensiya (konferensiya yakunida Toshkent Deklaratsiyasi imzolangan);

- 2004-yilda Yaponiya hukumati ko'magida bojxona protsedurasini soddalashtirish va uyg'unlashtirish bo'yicha qayta ishlab to'ldirilgan Xalqaro konvensiyani tanishtirish maqsadida tashkil etilgan mintaqaviy seminar (Kioto konvensiyasi) ;

- 2008-yilda Milliy kinologiya markaziga Jahon bojxona tashkilotining mintaqaviy o'quv markazi maqomini berish bo'yicha Davlat bojxona qo'mitasi va Jahon bojxona tashkiloti o'rtasida Anglashuv memorandumini imzolanishi.

- 2010-yil 3-may kuni Jahon Bojxona tashkiloti Bosh kotibi Kunio Mikuriyaning Toshkentda bo'lib o'tadigan Osiyo taraqqiyot banki (OTB) boshqaruvchilar Kengashining 43-yillik majlisi doirasida O'zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo'mitasiga rasmiy tashrifi. Tashrif chog'ida Janob Mikuriya Jahon bojxona tashkilotining yaqin yillarga mo'ljallangan strategik maqsad va vazifalari to'g'risida Davlat bojxona qo'mitasi shaxsiy tarkibi oldida chiqish qilib, bojxona xizmati - qonuniy savdo aylanmasini tashkil etish, iqtisodiy taraqqiyot va xavfsizlikni ta'minlashda muhim rol o'ynashini alohida ta'kidlab o'tdi. Oliy darajadagi mehmonlarning mamlakatimizga tashrifi mazkur xalqaro tashkilot bilan O'zbekiston o'rtasidagi o'zaro mustahkam hamkorlik aloqalari yo'lga qo'yilganligining yaqqol dalilidir.

XULOSA qilib aytadigan bo'lsam, O'zbekiston bojxona organlari tomonidan xalqaro hamkorlik yo'nalishida olib borilayotgan faol va muvaffaqiyatli chora-tadbirlar jahon hamjamiyati tomonidan ijobiy baholab kelinmoqda.

References:

1. O'zbekistonda iqtisodiy aloqalar O'zbekiston tarixi 2020

2. Òzbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi "Òzbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bòyicha Harakatlar strategiyasi tòg'risida" gi PF-4947-sonli Farmoni
3. Jinoyat va uning belgilari fayllar.org 2020
4. Google.com